

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Saksbehandler: Elin Helen Kvalvik Utvik
Direkte telefon: 73 56 70 51
Dato: 15.04.2024
Saksnummer: 24/158 - 4
Arkivkode: 008
Deres referanse:

Høring - Endringer i sivilbeskyttelsesloven- sivil arbeidskraftberedskap når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare

Det vises til høringsbrev datert 15. januar 2024.

Domstoladministrasjonen har tidligere gitt beskjed om at vi ikke ville inngi høringsuttalelse i saken, men har etter nærmere vurderinger kommet frem til at vi ønsker å inngi et hørings svar i saken.

Domstoladministrasjonen er kjent med at Norges Høyesterett og Oslo tingrett også har inngitt hørings svar i saken, og Domstoladministrasjonen støtter deres uttalelser.

Domstoladministrasjonen har noen kommentarer til høringsnotatets pkt. 6.3 *Saksbehandling og domstolskontroll*.

I utkastet til § 24 n første ledd *Domstolskontroll* foreslås det:

«Under de forhold nevnt i § 24 e kan Kongen gi forskrift om behandlingen av søksmål om gyldigheten av vedtak etter dette kapittelet og krav om erstatning som følge av slike vedtak, samt adgangen til midlertidig sikring.»

Etter andre ledd i forslaget kan Kongen gi forskrift om at søksmål kun kan reises etter at parten har utnyttet klageadgangen.

Departement skriver at iverksettelse av tiltak om sivil arbeidskraftberedskap vil kunne utløse søksmål og på denne måten sette domstolene under betydelig press. Domstolskontroll er en viktig rettssikkerhetsgaranti. Domstoladministrasjonen er av den oppfatning at forslaget om at Kongen kan gi forskrift om behandlingen av søksmål om gyldigheten av eventuelle vedtak og krav om erstatning kan komme i konflikt med retten til domstolsprøving.

Domstoladministrasjonen støtter derfor ikke forslaget. Domstoladministrasjonen mener dessuten prinsipielt at en eventuell innskrenkning i retten til domstolsprøving i en sikkerhetspolitisk krise og krig må fastsettes i lov. I stedet for en begrensning i prøvingsadgangen bør det i loven gis fullmakt for Domstoladministrasjonen, eventuelt sammen med domstolene, til å foreta prioriteringer utover dagens regelverk mellom ulike sakstyper og innenfor domstolenes samlede ressurser.

Det foreslås videre at det i forskrift kan avgjøres om sikkerhetspolitisk krise og krig tilsier ulike former for begrensninger i eller unntak fra adgangen til å begjære midlertidig sikring, herunder midlertidig forføyning. Domstoladministrasjonen mener at adgangen til midlertidig forføyning om at et vedtak er ulovlig, og dermed ikke kan iverksettes, i enkelte tilfeller vil være viktig for at den etterfølgende domstolskontrollen skal ha reell betydning for saksøkeren. Også i andre tilfeller kan det være hensiktsmessig å få prøvet lovligheten av vedtaket foreløpig og ikke måtte avvente behandlingen av et etterfølgende søksmål.

Domstoladministrasjonen ber departementet vurdere andre endringer enn ulike former for begrensninger eller unntak i forskrift fra å kunne behandle en begjæring om midlertidig sikring i en sikkerhetspolitisk krise og krig. Det kan blant annet fastsettes andre prosessuelle behandlingsmåter som krever mindre ressurser av domstolene. Eksempelvis kan det åpnes for å tillate økt bruk av skriftlig behandling der en begjæring ikke tas til følge. Videre bør det, tilsvarende som ved søksmål om gyldigheten av vedtak eller krav om erstatning, fastsettes i lov at Domstoladministrasjonen gis fullmakt, eventuelt sammen med domstolene, til å prioritere hvilke midlertidige sikringer, herunder midlertidige forføyninger, som skal prioriteres i en slik situasjon.

Det fremgår av høringsnotatet at også dommere kan bli pålagt arbeidskraftsberedskapsplikt som skissert i forslaget til § 24 h. Domstoladministrasjonen vil bemerke at man i en situasjon der man vurderer å pålegge en dommer arbeidskraftplikt må hensynta Grunnloven § 22 andre ledd andre punktum, og domstolenes uavhengige stilling.

Domstoladministrasjonen har ingen øvrige innspill til høringsnotatet.

Med hilsen

Robert Envik
seksjonssjef

Elin Helen Kvalvik Utvik
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.